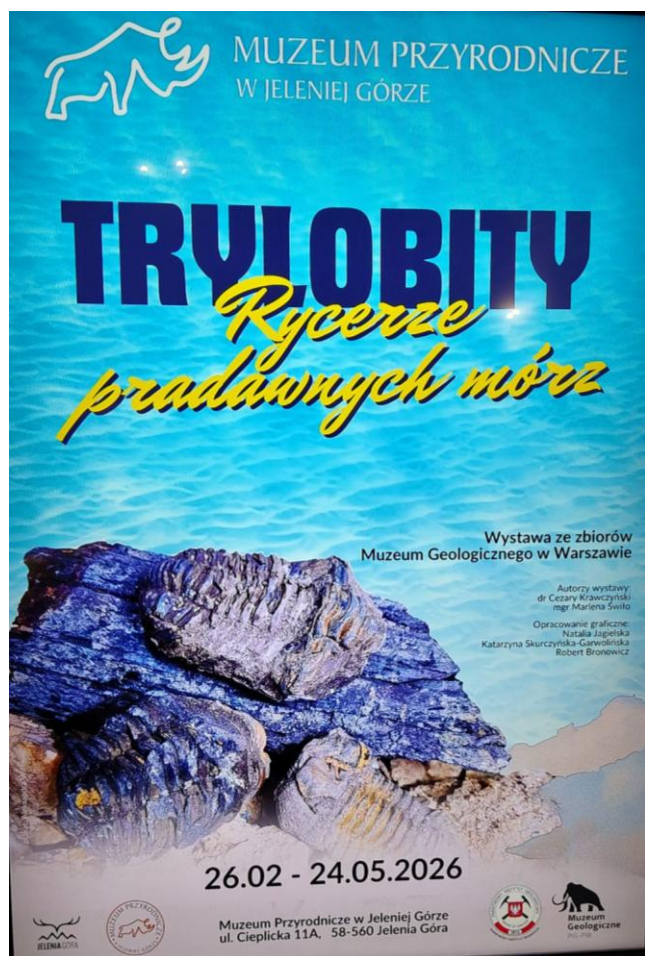

Trylobity w Muzeum Przyrodniczym

26 lutego 2026 roku miał miejsce wernisaż wystawy „Trylobity – rycerze pradawnych mórz” ze zbiorów Muzeum Geologicznego w Warszawie. Te wymarłe 250 milionów lat temu opancerzone stawonogi przez miliony lat dominowały w środowiskach morskich przystosowując się do zajmowanych środowisk. Dzisiaj możemy podziwiać skamieniałości trylobitów pochodzące z obszaru niemal całego świata. Jeśli chodzi o Polskę najwięcej takich skamieniałości pozyskiwanych jest z głązów narzutowych u podnóża klifów w rejonie Kępy Redłowskiej i Kępy Oksywskiej. Kolekcjonerzy skamieniałości najchętniej w ich poszukiwaniu wybierają się nad brzeg Bałtyku po silnych sztormach. Można wówczas znaleźć wiele ciekawych okazów.

Szukając trylobitów warto wiedzieć, że przez 250 milionów lat zwierzęta te należące do wymarłej gromady stawonogów żyjące w paleozoicznych morzach „rozrosły” się do ponad 20 tysięcy gatunków. Oczywiście różniły się one wielkością, niektóre okazy osiągały kilkadziesiąt centymetrów długości. Swoją nazwę zawdzięczają trójdzielności pancerza złożonego z tarczy głowowej, segmentowanego tułowia i tarczy ogonowej. Trylobity zwiększając masę swojego ciała przechodziły wylinkę. Po pozbyciu się zbyt małego pancerza pozyskiwały nowy, który w miarę upływu czasu twardniał dając im stosowną ochronę.

Najbardziej fascynujące dla badaczy tych stawonogów są ich oczy. Umiejscowione na policzkach składały się z soczewek, zbudowanych nie tak jak u innych zwierząt z materii organicznej tylko z kryształów kalcytu. Ilość takich soczewek w jednym oku mogła dochodzić do 15 tysięcy. Znajdujące się za soczewkami fotoreceptory odbierały i przesyłały do mózgu bodźce świetlne.

Foto: Krzysztof Tęcza

Udostępnione w Muzeum Przyrodniczym okazy pokazują jak fascynujący jest świat przyrody. Możemy tutaj nie tylko zobaczyć poszczególne okazy skamieniałości trylobitów ale dowiedzieć się o ich życiu, sposobach polowania czy unikania zagrożeń. Ciekawostką jest fakt, że pomimo ich wymarcia żyją dzisiaj ich krewniacy. Zaliczamy do nich pajęczaki, skrzyplące i kikutnice zwane czasami morskimi pająkami.

Skamieniałości trylobitów używane były już 15 tysięcy lat temu jako amulety chroniące przed nieszczęściami. Wiemy, że nosili je mieszkańcy Europy, Ameryki Północnej, Chin i Australii. Nazywano je „małymi wodnymi owadami”, „kamiennymi skorpionami” a także „kamiennymi motylami”.

Wystawa będzie prezentowana do 24 maja 2026 roku więc kto chciałby dowiedzieć się jeszcze więcej o trylobitach warto odwiedzić Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze.

Krzysztof Tęcza